

Historický ústav AV ČR, v. v. i.

ve spolupráci s

Katedrou aplikovaných sociálních věd FHS UK

a

Ústavem dějin lékařství a cizích jazyků 1. LFUK

Vás srdečně zve na přednášku

DAVIDA TOMÍČKA

Nemoci a postižení v předmoderní medicíně

která proběhne
na Fakultě humanitních studií UK
Pátkova 2137/5
182 00 Praha 8 – Libeň
učebna 2.41.

22. října 2026 od 16:00 do 17:20 hodin

Předmoderní medicína převážně vycházela z naturalistického paradigmatu, jež vznik patologických stavů spojovalo se změnami v lidském organismu, případně s působením vnějších vlivů na tyto změny. Ústředními koncepty tohoto paradigmatu byly humorální teorie a představa těla jako osmotického prostoru. Stavy, které bychom dnes označili jako tělesná postižení, představovaly v lékařských pojednáních spíše okrajové téma, neboť byly vnímány jako oblasti přesahující možnosti medicínského zásahu. Jejich průběh nebylo možné zvrátit ani podstatně ovlivnit. Na druhé straně však lékařská pojednání projevují značný zájem o patologické stavy považované za obtížně léčitelné, které vykazovaly znaky dlouhodobého či dokonce trvalého postižení, resp. znevýhodnění. Specifické téma (nejen) předmoderní medicíny pak představuje tzv. šedá zóna lékařského vědění, charakteristická především ve své terapeutické rovině prolínáním alternativních etiologických konceptů. Ty se totiž promítaly do představ o povaze patologických stavů a možnostech jejich léčby.

DR. DAVID TOMÍČEK vyučuje na Katedře historie FF UJEP v Ústí nad Labem a na Ústavu dějin lékařství a cizích jazyků 1. lékařské fakulty UK. Odborně se zabývá středověkou a raně novověkou medicínou, poskytovateli lékařské péče a vzájemnými vztahy mezi učenou a lidovou medicínou ve sledovaném období. Je autorem knihy *Víra, rozum a zkušenost v lidovém lékařství pozdně středověkých Čech*.

HISTORICKÝ ÚSTAV
Akademie věd České republiky

**Akademie věd
České republiky**

STRATEGIE AV21
Špičkový výzkum ve veřejném zájmu

**Fakulta
humanitních studií
Univerzita Karlova**

**FIRST FACULTY
OF MEDICINE
Charles University**

Kontakt FHS: Doc. Kateřina Kolářová katerina.kolarova@fhs.cuni.cz

Kontakt HÚ AVČR, v.v.i.: Dr. Jana Fantysová Matějková fantysova@hiu.cas.cz

Ilustrace: Nemocným leprou je zamítnut přístup do města. Francouzský překlad Speculum historiale Vincenta z Beauvais (ca 1184–1264), 14. stol., BNF, Bibliothèque de l'Arsenal, Ms-5080 réserve, fol. 373r. Copyright BNF, Bibliothèque de l'Arsenal.